

Den sidste Sag paa Dagsordenen var:

Første Behandling af Forslag til Lov om midlertidige Tilskud til Skolefondene til Lønningstillæg til Skolelærere og Lærereinder.

(Lovforslaget findes i Tillæg C.)

Lovforslaget fattes under Forhandling.

Berg: Naar dette Tillæg skal være mere vedvarende, end det antoges at være, naar det aarvis, ganske midlertidigt, fattes ind paa Finantsloven, er der efter min Formening endel Indvendinger at gøre imod det Princip, hvorpaa et saadant Forslag hviler. Med Hensyn til Lønninger, der udredes af Statskassen og offentlige Institutioners Kasse, kan man ganske vist give et saadant enkelt Tillæg til den Grændse, uden at man egentlig kommer i Strid med de Regler, hvorefter Lønningerne i det Hele udredes. Dette er ikke saa ganske Tilfældet med dette Forhold; her udredes Lønningerne af de forskjellige Kommuneskasser. Nu gives der Kommuner, som have været velvillige mod deres Lærere og have sat Lønningerne temmelig højt; de faae som Præmie ved et saadant Lovforslag at komme til at betale deres Andel til Statskassen for derigjennem at yde Tillæg til andre Kommunes Lærere, hvor man har været forholdsvis knap mod sine Lærere. Det er en noget mærkelig Stilling, man byder de Kommuner, som er velvillige mod deres Lærere; det er ligesom en Opfordring til dem om at være bange for at give Lærerne en vis Lønning, som de nu anse for passende, thi, sige de, gøre vi det, faae vore Lærere ingen Andel i Statskassens Tilskud, medens vi med de andre Statsborgere omkring i Landet komme til at betale til Statskassen og udrede saadanne Tillæg. Jeg finder, det er principstridigt. Naar det skulde være noget Vedvarende, vilde i Virkeligheden en anden Ordning være langt rigtigere, og det var den, at yde Lærerne et Tilskud, der gik efter almindelige Regler, f. Ex. et noget forhøjet Alderstillslag eller detslige; thi derved fik Kommunerne efter visse Regler, som det nu kunde falde, Andel i de Statstilskud, som de selv have været med til ved deres Skatter at udrede. Dernæst er der en anden Betænkelse, og det er den, der fremkommer derved, at Amtsraadene følge højt forskellige Regler ved Ansættelse af Reguleringssummerne. Der er Amtsraad, der f. Ex. ere tilsielige til at sætte de u-leringssummerne temmelig højt, og jeg skulde tage feil, naar der ikke i Amtet, der grændse op til hinanden, bliver fulgt ikke lidt forskellige Regler i saa Henseende. Nu vil jeg indrømme, at det fra et Amtsraad eller Skoleraads Side kan være virkelig Velvillie mod Lærerne ved Ansættelsen af

Reguleringssummerne at være opadstigende, at gaa noget højt, idet ialtsald de ældre Lærere, der staa for Tur til Afgang, derigjennem af Skolefondens faae en større Pension; men det større Tal af Lærere, der dels ere i Middelalderen og ikke tænke paa Pension, og den yngre Del af Lærerne, som endogsaa mod deres eget Forslag, mod deres egen Paastand om, haad de virkelig have, faae deres Embeder satte op med nogle Hundrede Kroner, blive ved en saadan Operation af Skoleraadet forhindrede i at nyde nogetformelst Tillæg efter en Lov som denne; hvortilmod man i en anden Amtsraadskreds, hvor man er tilsielig til at beregne Naturalier og detslige til lavere Pris og dels maafe ogsaa med nogen Tendens til derigjennem at faae Pensionshyrden for høi og snarere i nedad-gaaende Retning ved Ansættelsen af Reguleringssummerne, der kan man komme til at sætte Lærernes Lønninger saaledes, at den, der faktisk har mere end en anden i Naboamtet, hvilken sidste Amtet faar, herigjennem desuagtet faar et Tillæg til sin Løn. Jeg er overbevist om, at vi ved at opsætte disse Tilfælde Landet over ville finde mange Urimeligheder, som ere opstaaede ved Fordelingen af dette Lønningstillæg. Jeg kan ikke skjønne, hvorfor man har sat denne Lov til at gjælde i to Aar istedetfor i eet. Det er altsaa Meningen heller ikke daare — sjsjndt man ikke er aldeles overbevist om, at det ikke kan ske iaar — at tænke paa en Skolelov. Landstinget tænker altsaa ikke paa, at der kan komme en Skolelov heller daare. Jeg finder nu ingen Grund til at gaa ind paa en Lov om dette Forhold, som skal gjælde for mere end et Aar. Jeg har fremsat disse Betænkigheder; der kan være andre, men jeg skal ikke opholde Thinget derved, da jeg antager, at man vil finde det rimeligt, at dette Spørgsmaal overveies af Folkethinget i et Udvalg. Denne Sag er ikke saa ligefrem at tage paa, som man maafe kunde tro, fordi den midlertidig har fundet Plads paa Finantsloven i et Par Aars Tid, idet man har villet høre hist og her paa de Ullemper, som ere tilstede. Jeg vil ønske, at naar Statskassen udgiver Penge, og en saa stor Sum, som der her er Tale om, den saa virkelig kan fordele dem efter saadanne Regler, at man kan sige, at den rammer Diemedet. Men det er langt fra Tilfældet i den Grad, som det burde være ved en Lov som denne, der fordele Tilskudene efter de Regler, som her ere omtalte.

Rosen: Jeg er ganske enig i de Betænkigheder, som den ærede sidste Taler har fremsat angaaende Regler, hvorefter disse 300,000 Kr. skulle fordeles, og efter min Overbevisning kan denne mangelfulde Fordelingsmaade, hvorved ganske sikkert endel Kommuner blive forurettede, kun forsvares derved, at det er en suldstændig midlertidig Lov, der vil afhjælpe en bestaaende Trang, som man ikke har kunnet afhjælpe anderledes end ved